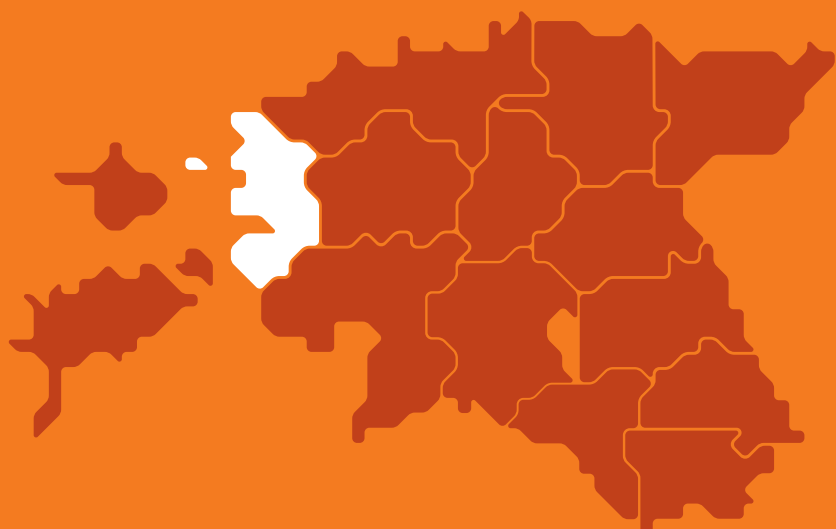

Tervise
Arengu
Instituut

Läänemaa

**Ravitud või surmaga lõppenud
vigastusjuhtude ülevaade**

Ülevaade võtab kokku vigastuste andmed, mis on ühtsetel alustel arvatud ja Eesti keskmisega võrreldavad.

Ülevaate eesmärk on pakkuda alusandmeid kohaliku tasandi tegevuste planeerimiseks ning elanike tervise ja heaolu parandamiseks.

Ülevaates välja toodud andmete kohta leiab täiendavat infot aadressil: www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

Väljaandja: Tervise Arengu Instituut

Kujundaja: Disainikorp OÜ

Väljaande kasutamisel viidata allikale.

Soovitav viide käesolevale väljaandele:

Ravitud või surmaga lõppenud vigastusjuhtude ülevaade – Läänemaa.

Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2023.

Materjal on valminud Norra toetusest 2014-2021 rahastatud projektist „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes“

RAVIKULUD 2021. AASTAL

39 469 €

20–29a

48 160 €

7–19a

5 189 €

3–6a

5 445 €

0–2a

227 585 €

75+ a

2 440
vigastusjuhtu

ravikulu
0,8 miljonit €

374 433 €

30–64a

102 099 €

65–74a

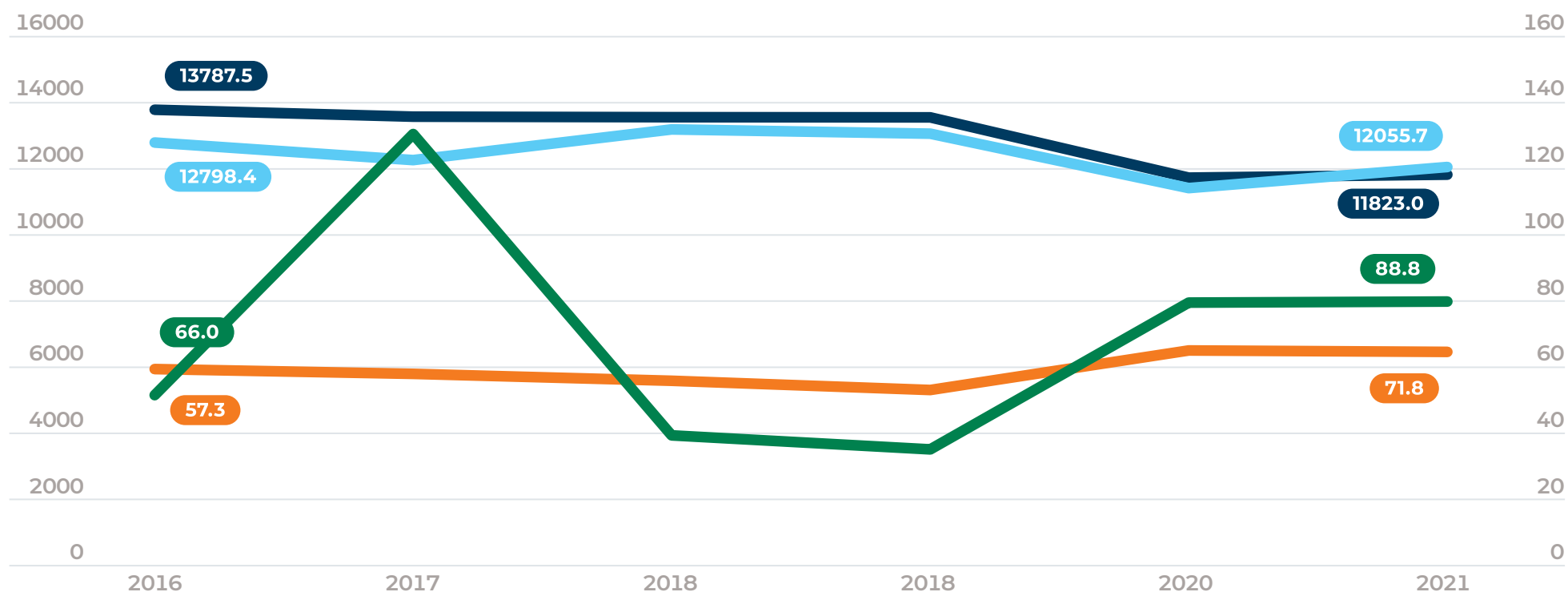

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD

- Läänemaa paistab teiste maakondade hulgast silma Eesti keskmisest veidi kõrgema vigastussurmade suhtarvuga.
- Teiste piirkondadega võrreldes jõudis ravile sagedamini libisemisi ja komistamisi samal tasapinnal, teravate esemete, tööriistade või seadmetega saadud vigastusi ning juhuslikke kokkupuuteid täpsustamata teguritega, mürgiste taime või loomadega.

Vigastusjuhud ja -surmad 100 000 elaniku kohta

- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Läänemaal
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Läänemaal (kokku)

50%
teised põhjused

18
surmaga lõppenud
vigastusjuhtumit

5%
sõidukiõnnetus

22%
kukkumine

6%
ebaselge tahtlus

5%
juhuslik mürgistus

6%
rünne

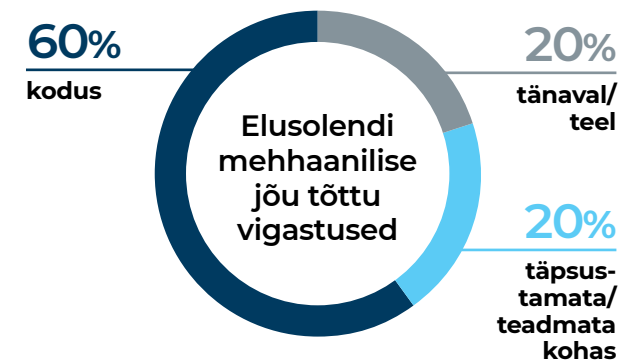
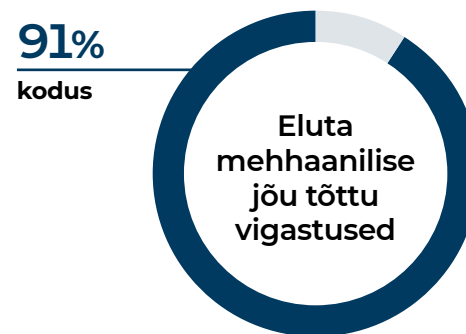
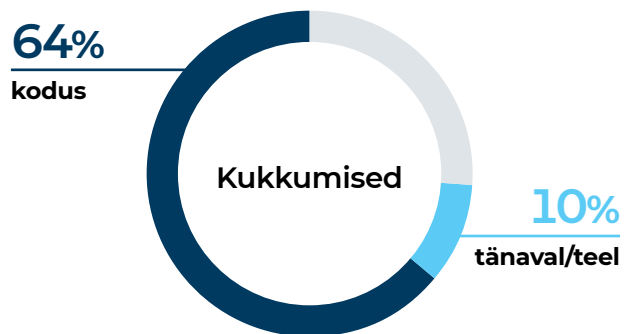
6%
tahtlik enesevigastus

VIGASTUSED 0-2-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

3,1% Kõikidest Läänemaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine

17 22%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

14 18%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

11 14%

Löök vastu esemeid või nendega

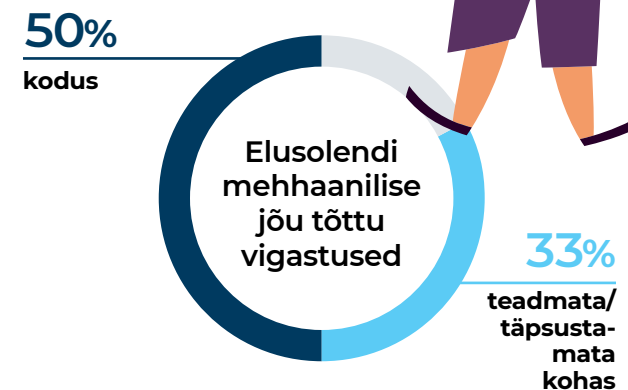
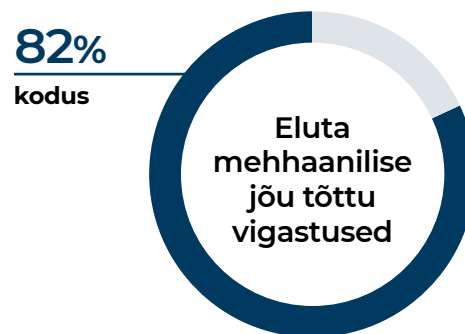
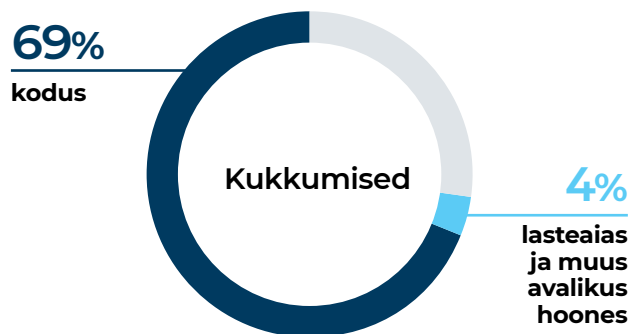
9 12%

VIGASTUSED 3-6-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

4,3% Kõikidest Läänemaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine	23	22%
Libisemine/komistamine samal tasapinnal	19	18%
Purustus, kokkusurumine, suletus esemete sees/vahel	10	10%
Löök vastu esemeid või nendega	9	9%
Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	9	9%

VIGASTUSED 7-19-AASTASED

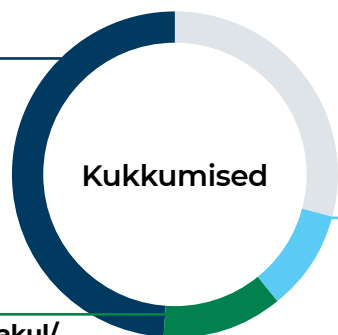
- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

21,0%

Kõikidest Läänemaa vigastusjuhtudest

49%

kodus

Kukkumised

10%

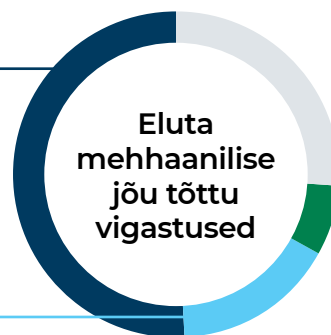
koolis või muus avalikus hoones

12%

spordiväljakul/asutuses

51%

kodus

Eluta mehhaanilise jõu tõttu vigastused

7%

spordiväljakul/asutuses

16%

koolis või muus avalikus hoones

49%

kodus

Elusolendi mehhaanilise jõu tõttu vigastused

14%

spordiväljakul/asutuses

16%

täpsustamata või teadmata kohas

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

35 13%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

31 11%

Löök vastu esemeid või nendega

24 9%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

20 7%

VIGASTUSED 20-29-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

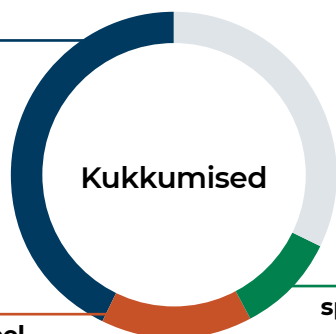

11,1%

Kõikidest Läänemaa vigastusjuhtudest

43%

kodus

15%

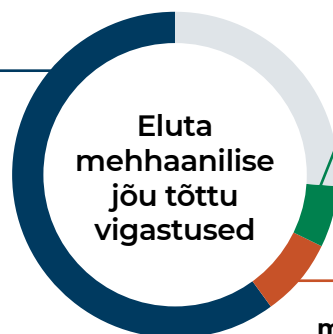
tänaval/teel

10%

spordiväljakul/
asutuses

60%

kodus

6%

tööstus-
ehitus-
pargis

8%

koolis või
muus avalikus
hoones

33%

kodus

33%

mujal täpsus-
tatud kohas

11%

tänaval/
teel

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

35 16%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

31 12%

Löök vastu esemeid või nendega

24 9%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

20 8%

VIGASTUSED 30-64-AASTASED

- Sagedasemad vigastusjuhtumid seotud erinevat tüüpi kukkumistega – nii samal tasapinnal libisemise ja komistamisega kui kukkumist treppidelt, astmetelt või muudelt erineva kõrgusega pindadelt.

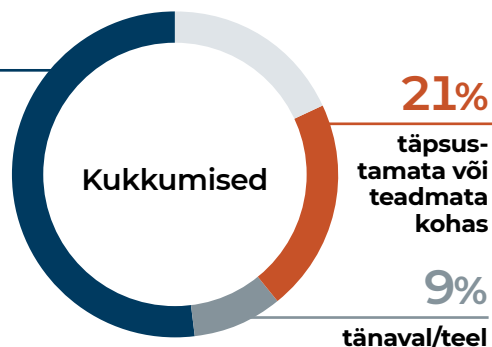

43,0%

Kõikidest Läänemaa vigastusjuhtudest

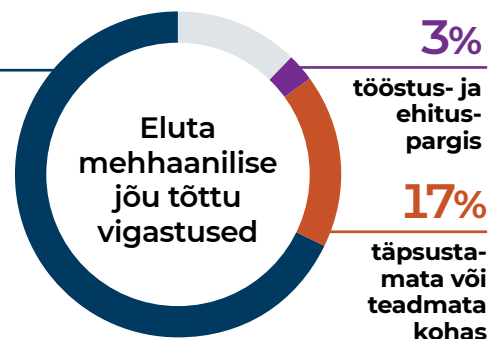
52%

kodus

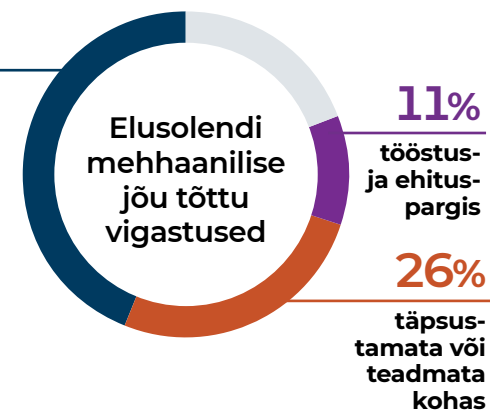
68%

kodus

44%

mujal täpsustatud kohas

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

202 19%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

114 11%

Löök vastu esemeid või nendega

77 7%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

73 7%

VIGASTUSED 65-74-AASTASED

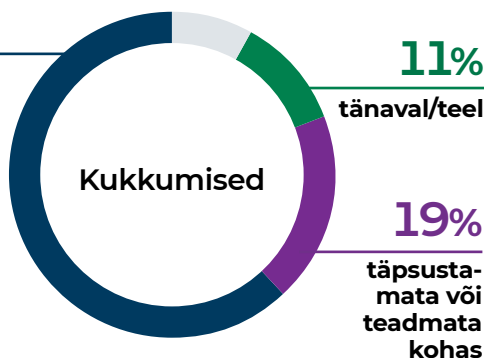
● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

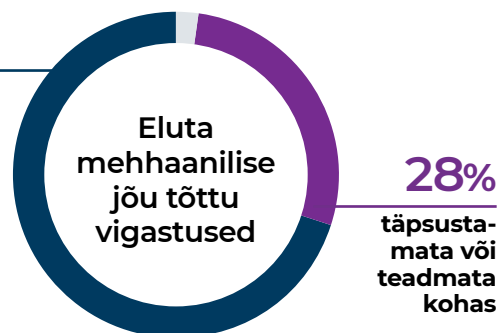
8,6%

Kõikidest Läänemaa vigastusjuhtudest

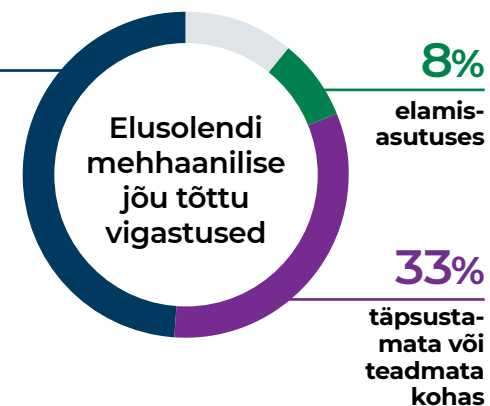
62%
kodus

70%
kodus

50%
kodus

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

72 34%

Kukkumine jää või lume tõttu

16 8%

Muu juhuslik kukkumine

16 8%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

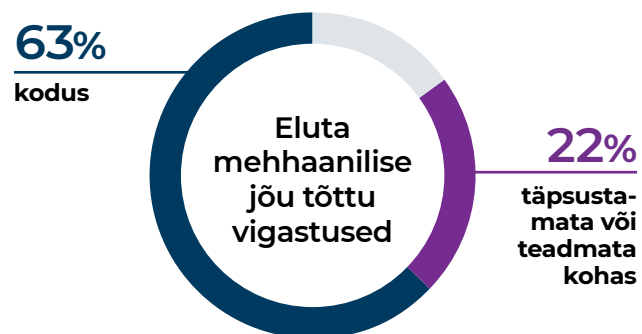
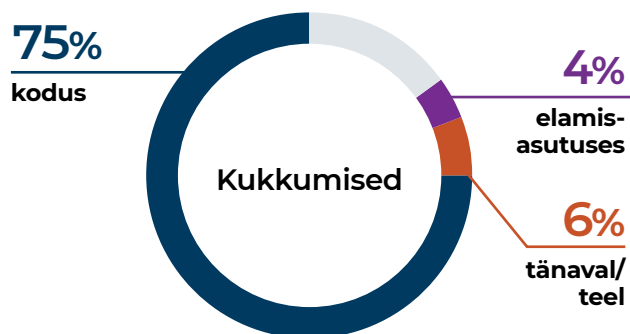
14 7%

VIGASTUSED 75+ -AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

8,9% Kõikidest Läänemaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

107 **49%**

Muu juhuslik kukkumine

26 **12%**

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

13 **6%**

Muu/täpsustamata teguri juhuslik toime

12 **6%**

VIGASTUSTE KAITSE- JA RISKITEGURID

Vigastuste riskitegurid

- kõrge impulsiivsus
- madal enesejuhtimise oskus
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- kogematus tööriistade, aparaatide käsitlemisel
- stressisituatsioonid ja ülepingutused
- madal teadlikkus ohutusnõuetest või nende eiramine (tööriistad, masinad, seadmed)
- töötamine kõrgema riskiga tegevusaladel
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- majanduslik toimetulek
- lapsevanema järelvalve puudumine
- lapsevanemate teadlikkuse ja hoiakute puudumine
- lapse või vanema tervislik seisund
- sotsiaalmajanduslik taust
- aastaaeg ja kellaaeg
- kõrgem vanus
- eelnenud kukkumised
- kroonilised haigused
- kõnnaku- ja tasakaaluprobleemid
- ravimite tarvitamine (nii konkreetsete ravimite toime kui ka ravimite hulgikasutus)
- keskkond

Vigastuste ennetusmeetmed

- teadlikkuse tõstmine
- hoiakute muutmine
- oskuste arendamine
- väliskeskonna ohutus ja turvalisus (teede, hoonete korrashoid; tööstus- või ehitusala, veekogude, ohtlike objektidele ligipääs jms)
- ohutud ja turvalist käitumist suunavad regulatsioonid (seadused, piirangud, maksud, ohutusnõuded toodetele ja teenustele jms)
- riskikäitumise vähendamine
- kontrollnimekirjad koduohutuse või tervisliku seisundi hindamiseks
- infomaterjalid
- tehnilised abivahendid (pliidi alarm, käsitoed, liikumisandur)
- vigastusriskide teadmine ja märkamine
- regulaarne toitumine ja liikumine
- vanemlike oskuste programmid
- ohutusalane juhendamine
- vigastuste oskuslik reageerimine ja ravi

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD LÄÄNEMAAL - POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES

○ Piirkonna positsiooni Eesti keskmise suhtes näitab ring

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
VIGASTUSJUHUD						
Ravitud tahtlik enesevigastus	20	98.6		205.5	133.6	35.1
Ravitud ründe tagajärg	43	212.0		341.9	213.8	128.1
Ravitud ebaselge/teadmata tahtlusega vigastus	52	256.4		473.2	292.7	213.2
Ravitud õnnetusjuhtum, sh ..	2325	11464.5		13182.0	11010.0	10284.1
LIIKLUS						
.. sõidukõnnetuses vigastatud jalgrattur	61	300.8		401.8	275.4	192.9
.. teised sõidukõnnetuses viga saanud	60	295.9		399.6	291.1	173.5
KUKKUMINE						
.. libisemine/komistamine samal tasapinnal	547	2697.2		2903.8	2509.8	2062.0
.. kukkumine jää või lume tõttu	114	562.1		775.0	544.6	348.5
.. kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	168	828.4		1099.1	806.6	649.7
.. muu juhuslik kukkumine	261	1287.0		1679.1	1253.0	819.0
MEHHAANILINE JÕUD						
.. löök vastu esemeid või nendega	210	1035.5		1755.0	1347.3	924.3
.. naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	198	976.3		1546.3	878.7	664.6
.. terav klaas, nuga, mõõk, pistoda	92	453.6		526.5	358.1	323.0
.. purustus, kokkusurumine, suletus esemete sees/vahel	70	345.2		529.5	328.4	227.3
.. tööriista või seadmega kokkupuude	96	473.4		600.7	309.9	192.0
.. muu eluta mehhaanilise jõu toime	113	557.2		1023.1	439.2	334.9

LOE TÄPSEMAT INFOT ANDMETE KOHTA :
www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
ELUSOLENDI JÕUD						
.. teise isiku poolt löök, väänamine, hammustus jms	46	226.8		340.9	271.9	149.6
.. koerahammustus või -löök	22	108.5		194.7	117.4	82.2
.. teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine	58	286.0		516.7	303.1	133.1
.. muu/täpsustamata elusolendi jõu toime	7	34.5		86.2	60.6	22.0
MUU PÕHJUS						
.. kokkupuude mürgise looma/taimega	56	276.1		315.9	101.4	52.3
.. ülepingutus, reisimine, puudusseisund	39	192.3		631.7	420.6	192.3
.. muu/täpsustamata teguri juhuslik toime	107	527.6		584.1	393.0	327.8
SURMA PÕHJUS						
Surm õnnetuse, mürgistuse, trauma tõttu, sh..	18	88.8		148.1	71.8	46.8
.. sõidukiõnnetus	1	4.9		12.4	5.4	0.0
.. kukkumine	4	19.7		37.7	13.4	4.4
.. juhuslik mürgistus	1	4.9		32.4	14.4	0.0
.. tahtlik enesevigastus	1	4.9		37.3	14.0	1.7
.. rünne	1	4.9		7.1	2.0	0.0
.. ebaselge tahtlusega vigastus	1	4.9		11.6	3.1	0.0
.. muu õnnetus, mürgistus, trauma	9	44.4		50.3	19.6	11.7

Tervise
Arengu
Instituut

